



Larvik
kommune

Alkoholoven og alkoholforskriften

Formålet med regelverket

Oversikt over sentrale bestemmelser

Alkoholpolitisk handlingsplan

(Litt om) Serveringsloven

Sakstyper for hovedutvalget:

- Følgende sakstyper når saken er av **prinsipiell karakter**:
 - Behandle søknader om serveringsbevilling, salgsbevilling og skjenkebevilling (hhv. serveringsloven/alkoholoven)
 - Ileggelse av prikker (alkoholoven/alkoholforskriften)
 - Inndragning av bevilling etter serveringsloven
 - Inndragning av bevilling etter alkoholoven og alkoholforskriften
- **Alle** klagesaker
- Høringsuttalelser
- Innstille til kommunestyret ved behandling av alkoholpolitisk handlingsplan



Alkoholoven av 2. juni 1989

- **Kap. 1 Alminnelig bestemmelser**
- Kap. 2 Innførsel og utførsel
- **Kap. 3 Salg av alkoholholdige drikker**
- **Kap. 4 Kommunale skjenkebevillinger**
- Kap. 5 Statlige skjenkebevillinger
- Kap. 6 Tilvirkning
- Kap. 7 Gebyrer, avgifter og anvendelse av A/S Vinmonopolets overskudd
- **Kap. 8 Spesielle påbud og forbud**
- **Kap. 9 Reklameforbud**
- Kap. 10 Straff
- Kap. 11 Lovens ikrafttredelse



Alkoholforskriften – FOR-2005-06-08-538

- **Kap. 1 Definisjoner**
- **Kap. 2 Salg og skjenking**
- **Kap. 3 Særlig om salg**
- **Kap. 4 Særlig om skjenking**
- **Kap. 5 Kunnskapsprøve**
- Kap. 6 Bevillingsgebyr
- Kap. 7 Opplysninger til statistiske formål
- Kap. 8 Internkontroll
- **Kap. 9 Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger**
- **Kap. 10 Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger**
- Kap. 11 Overdragelse av virksomhet
- Kap. 12 Panthavers salg av alkoholholdig drikk
- Kap. 13 Register med opplysninger om innehavere av salgs- og skjenkebevilling
- **Kap. 14 Forbud mot reklame for alkoholholdig drikk**
- Kap. 15 Innførsel
- Kap. 16 Aldersgrenser ved innførsel, salg og kjøp av vinråstoff mv.
- Kap. 17 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser



Kap. 1: Alminnelige bestemmelser

- Inneholder blant annet bestemmelser om:
 - **Formålet med loven og lovens virkeområde, definisjoner**
 - Aldersgrenser
 - Bevillingsperioden (herunder at det kan gis bevilling for en enkelt bestemt anledning eller for en bestemt del av året)
 - At det er kommunen som gir bevilling for salg og skjenking med mindre det foreligger statlig bevilling
 - **Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av salgs- og skjenkebevillinger**
 - **Formelle krav som må være oppfylt for at noen skal kunne få en bevilling**
 - **Bestemmelse om at kommunene må utarbeide alkoholpolitisk handlingsplan**
 - Bestemmelse om at kommunen kan inndra bevillingen for resten av perioden, eller for et kortere tidsrom, hvis vilkårene for å ha bevilling ikke lenger er oppfylt, eller hvis bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter loven
 - Politiets stengningsadgang for steder som selger eller skjenker uten bevilling
 - **Bestemmelse om at kommunen skal kontrollere salgs- og skjenkebevillinger**



Alkoholoven § 1-1 – Lovens formål

«Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å **begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære**. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer»



Nærmere om alkohollovens formål

- Alkoholloven bygger på at all bruk av alkohol kan medføre skade;
 - individuelle og samfunnsmessige
 - helsemessige og sosiale
 - akutte og kroniske
- Skadevirkningene er ikke bare knyttet til en liten gruppe av storforbrukere, men til totalforbruket i samfunnet
- Folkehelseperspektivet



Hensyn i saksbehandlingen

- **Folkehelseperspektiv VS. næringsinteresser**
- Likebehandling
- Forutsigbarhet



Bevillingsplikt etter alkoholloven

- Alkoholloven § 1-4a og § 1-4

«Salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling etter denne lov»

«Med **salg** forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet»

«Med **skjenking** forstås salg for drikking på stedet»



Krav som **må** være oppfylt for at man skal kunne få en bevilling

- Alle skjenkebevillinger må ha en styrer og en stedfortreder for styrer, som er over 20 år
- Styrer og stedfortreder må ha dokumentert kunnskap om alkoholloven = bestått kunnskapsprøven om alkoholloven
- Vandelskrav
 - Bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten må ha utvist **uklanderlig vandel** ift. alkohollovgivning, bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, samt skatte- og avgiftslovgivning
 - Styrer og stedfortreder må ha utvist **uklanderlig vandel** ift. alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål



Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om salgs- og skjenkebevilling

- Stort handlingsrom (fritt skjønn) når de formelle vilkårene er oppfylt
- Rammene for skjønnnet fremgår av alkoholloven § 1-7a:

«Ved vurderingen av om bevilling bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevillingssøker og personer som nevnt i § 1-7b er egnet til å ha bevilling.»

- Listen er ikke uttømmende
- Retningslinjene i alkoholpolitisk handlingsplan vil for øvrig være førende for skjønnnet



Alkoholpolitisk handlingsplan

- Kommunen skal utarbeides alkoholpolitisk handlingsplan, jf. alkoholloven § 1-7d
- Det er ikke gitt nærmere bestemmelser om dette, men en veileder (IS-1362, 04/2006)
- Planen bør angi de politiske hovedmålene og delmål som kommunen legger til grunn for sin alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som vil tas i bruk for å nå disse målene, og konkretisere hvilke tiltak kommunen vil satse på



Alkoholpolitisk handlingsplan i Larvik kommune

- Någjeldende alkoholpolitiske handlingsplan for Larvik kommune er en samordning av tidligere Lardal og Larvik kommuners handlingsplan, gjeldende fra 2018, som viderefører planene som ble vedtatt i de respektive kommunene i 2016
- Hovedmål i någjeldende plan:

«Kommunens regulering av omsetning av alkoholholdig drikk har som mål i størst mulig utstrekning, å begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære.

Kommunens regulering retter seg mot to innsatsområder som det knyttes delmål og tiltak til;

1. Larvik skal være en trygg kommune, med et spesielt fokus på barn og unge.
2. Larvik kommune krever ansvarlig drift av serverings- og skjenkesteder.»

- Ny alkoholpolitisk handlingsplan skal vedtas av det nye kommunestyret i løpet av 2020



Prikktildelingssystemet

Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7
- hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1
- skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-4a, § 3-7 og § 4-4
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd



Prikktildelingssystemet forts.

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd

Følgende overtredelser fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og § 4-3
- brudd på **reklameforbudet**, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapittel 14
- andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 femte ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13



Kommunens skjønnsutøvelse ved ileggelse av sanksjon for brudd på regelverket

- Følgene av et brudd følger **direkte** av forskriften
- I denne vurderingen har kommunen ikke noe handlingsrom (skjønn)
- Unntak alkoholforskriften § 10-4:
 - Dersom det foreligger **helt spesielle og svært formildende** omstendigheter **kan** kommunen tildele færre prikker enn det som følger av listen med standardreaksjoner.
 - På samme måte **kan** det tildeles flere prikker dersom det foreligger **svært skjerpene** omstendigheter.
 - Snever adgang
 - For at bestemmelsen skal komme til anvendelse, må det foreligge omstendigheter som gjør at tilfellet **klart ligger utenfor en normal variasjon av de ulike typetilfellene**. Dette kan for eksempel være knyttet til bevilingshavers klanderverdighet, overtredelsens grovhet og hva bevilingshaver har gjort for å rette opp forholdet.



Konsekvensene av prikkileggelse

- Dersom et salgs- eller skjenkested får 12 prikker (eller fler) i løpet av en toårsperiode så medfører dette at bevillingen skal inndras i et tidsrom på en uke.
- Hvis det er ilegges flere enn 12 prikker økes lengden på inndragningsperioden forholdsmessig.
- Ileggelse av en (eller noen få prikker) har derfor ingen direkte konsekvens, og er i seg selv «ufarlig»



Kort om serveringsloven

- Bevillingsplikt, serveringsloven § 3:
«Den som vil gjøre seg næring av å drive serveringssted må ha serveringsbevilling gitt av kommunen»
- Lovens virkeområde, serveringsloven § 2 første ledd:
«Loven gjelder etablering og drift av alle serveringssteder der det foregår servering av mat og/eller drikke og hvor forholdene ligger til rette for fortæring på stedet»
- Den som skal **skjenke alkohol** må ha **både serveringsbevilling og skjenkebevilling** (en skjenkebevilling innebærer at det skal serveres drikke som skal fortæres på stedet).
- Søknad om serveringsbevilling behandles etter serveringsloven, mens søknad om skjenkebevilling behandles etter alkoholloven
- Den som bare skal servere mat (og alkoholfri drikke) trenger bare en serveringsbevilling



Aktuelle lenker:

- <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27?q=alkohollov>
- <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-06-08-538?q=alkoholforskriften>
- <https://www.larvik.kommune.no/media/2040/alkoholpolitisk-handlingsplan-2018-2020-larvik-kommune.pdf>
- <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2017-12-06-2210?q=forskrift%20om%20%C3%A5pningstid%20larvik>
- <https://www.korusoslo.no/wp-content/uploads/Veileder-for-kommunal-rusmiddelpolitisk-handlingsplan-IS-1362.pdf>
- <https://www.fhi.no/publ/2018/forvaltning-og-handheving-av-alkoholoven-i-utelivet/>



Ta kontakt med oss hvis
dere har spørsmål!

